

31.8.2005

196/4/04

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Tuula Aantaa

VIIVÄSTYS OMAISHOIDON TUKEA KOSKEVAN HAKEMUKSEN KÄSITTELYSSÄ SEKÄ PÄÄTÖKSEN PERUSTELEMINEN

1

KANTELU

Kantelija arvosteli eduskunnan oikeusasiamiehelle 21.1.2004 osoittamassaan kirjeessä sekä lisäkirjeissään 11.3.2005 ja 15.3.2005 Mikkelin kaupungin sosiaaliviranomaisten menettelyä omaishoidon tukea koskevassa asiassa.

Kantelija kertoi hakeneensa 4.1.2001 Mikkelin kaupungilta omaishoidon tukea edesmenneen avopuolisonsa hoitamiseen. Viranhaltija oli 2.5.2001 tekemällään päätöksellä myöntänyt tuen ajalle 1.4.2001–31.12.2001. Omaishoitajan lakisääteinen vapaa oli järjestetty siten, että avopuoliso oli tuon ajan intervallihoidossa kaupungin vanhainkodissa. Kantelija arvosteli sosiaaliviranomaisia erityisesti siitä, että avopuolisolta perittiin näistä intervallihoidoista asiakasmaksulain perusteella lyhytaikaisen laitoshoidon maksu.

Kantelija oli tyytymätön myös siihen, että omaishoidon tukea koskevan sopimuksen liitteeksi tarkoitettu palvelu- ja hoitosuunnitelma laadittiin hänen kertomansa mukaan vasta usean kuukauden kuluttua siitä, kun sopimus omaishoidon tuesta oli tehty.

Kantelija arvosteli vielä kaupungin vanhustyönjohtajaa siitä, että tämä oli siirtänyt kantelijan sosiaali- ja terveyslautakunnalle osoittaman kirjoituksen hallinto-oikeudelle valitusasiana käsiteltäväksi. Lisäksi vanhustyönjohtajan 22.8.2002 päivätty kirje sisälsi kantelijan mukaan virheellistä tietoa.

- - -

3

RATKAISU

3.1

Oikeusasiamiehen toimivalta

Eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävänä on valvoa, että tuomioistuimet ja viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista

tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Oikeusasiamies ei voi puuttua näiden valvottaviensa ratkaisuihin, ellei ole aihetta epäillä niiden ylittäneen harkintavaltaansa tai käyttäneen sitä väärin. Oikeusasiamies ei voi myöskään kumota tai muuttaa viranomaisen päätöksiä.

3.2

Omaishoidon tuki

Sosiaalihuoltoon kuuluvina tehtävinä kunnan on sosiaalihuoltolain (710/1982) 13 §:n mukaan huolehdittava sosiaalipalvelujen järjestämisestä asukkaalleen sen sisältöisinä ja sen laajuisina kuin kulloinkin säädetään. Omaishoidon tuki kuuluu sosiaalihuoltolain 17 §:ssä säädettyihin niin sanottuihin yleisiin sosiaalipalveluihin. Kunnalla ei toisin sanoen ole erityistä velvollisuutta omaishoidon tuen myöntämiseen yksittäiselle kuntalaiselle. Omaishoidon tuesta on säädetty tarkemmin sosiaalihuoltolain 27 a – 27 c §:ssä ja omaishoidon tukea koskevassa asetuksessa (318/1993).

Omaishoidon tuella tarkoitetaan sosiaalihuoltolain 27 a §:n mukaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön kotona annettavaa hoitopalkkiota ja palveluja, jotka määritellään hoidettavan hoito- ja palvelusuunnitelmassa.

Omaishoidon tuesta laaditaan sosiaalihuoltolain 27 b §:n mukaan hoitajan ja kunnan välille sopimus, jonka liitteenä on aina hoito- ja palvelusuunnitelma. Omaishoidon tuesta tehtävään sopimukseen on omaishoidon tuesta annetun asetuksen 1 §:n mukaan otettava määräykset hoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta ja sen suorittamistavasta, hoitopalkkion maksamisesta hoidon keskeytymisen ajalta, hoitajalle järjestettävästä vapaasta, hoidon arvioidusta kestosta, sopimuksen irtisanomisesta sekä muista hoitoa koskevista seikoista. Sopimusta tarkistetaan hoidon kestoja tai sisältöä koskevien muutosten vuoksi, tai jos siihen muutoin on aihetta.

Omaishoitajan lakisääteinen oikeus vapaapäiviin

Vuoden 1998 alusta lukien omaishoidon tuesta kunnan kanssa sopimuksen tehneellä sitovaa hoitotyötä tekevällä omaishoitajalla on ollut oikeus lakisääteiseen vapaaseen. Vuoteen 2002 saakka tällaisella omaishoitajalla oli sosiaalihuoltolain 27 b §:n 2 momentin (1365/1997) mukaan oikeus pitää vapaata vähintään vuorokausi sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana hän oli yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Vuoden 2002 alusta lukien omaishoitajien oikeutta lakisääteiseen vapaaseen lisättiin yhdestä vuorokaudesta kahteen vuorokauteen kalenterikuukautta kohti (1134/2001). Mainitun lainmuutoksen jälkeen oikeus vapaaseen on myös niillä omaishoitajilla, joiden hoidettavat ovat päiväsaikaan esimerkiksi koulussa tai päivätoiminnassa mutta tarvitsevat muuna aikana jatkuvasti huolenpitoa.

Lakisääteinen oikeus vapaaseen merkitsee sitä, että kunnan on järjestettävä omaishoitajalle mahdollisuus vapaan pitämiseen. Vapaasta ja sen järjestämisen periaatteista tulee sopia omaishoidon tukea koskevassa sopimuksessa omaishoidon tuesta annetun asetuksen (318/1993) 1 §:n mukaisesti. Lakisääteisen vapaan pitäminen ei vähennä hoitopalkkion määrää. Tämä merkitsee sitä, että hoitajalle maksetaan palkkio lakisääteisen vapaan ajalta samoin perustein kuin se maksetaan niiltä päiviltä, joina hoitaja tekee hoitotyötään. Sosiaalihuoltolain 27 b §:n 2 momentin mukaan kunnan on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi.

3.3

Sosiaaliviranomaisten menettely

3.3.1

Viranhaltijan päätös 2.5.2001

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa asianmukaisesti käsitellyksi toimivaltaisessa viranomaisessa tai tuomioistuimessa. Oikeus saada perusteltu päätös ja hakea siihen muutosta turvataan lailla. Päätöksen perusteleminen on eräs hyvän hallinnon takeista ja oikeus saada perusteltu päätös puolestaan jokaisen perusoikeus.

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000, jäljempänä asiakaslaki) 6 §:n mukaan sosiaalihuollon järjestämisen tulee perustua viranomaisen tekemään päätökseen tai yksityistä sosiaalihoitoa järjestettäessä sosiaalihuollon toteuttajan ja asiakkaan väliseen kirjalliseen sopimukseen.

Ennen 1.1.2004 voimassa olleen hallintomenettelylain 24 §:n mukaan päätös oli perusteltava ilmoittamalla sen perusteena oleva tosiseikat ja määräykset. Vastaava säännös sisältyy 1.1.2004 voimaan tulleeseen hallintolakiin (434/2003).

Sosiaalihuoltolain 45 §:n mukaan viranhaltijan päätökseen tyytymätön voi saattaa asian sosiaalilautakunnan tai vastaavan kunnan monijäsenisen toimielimen käsiteltäväksi, jos hän vaatii sitä 14 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan. Sosiaalilautakunnan omaishoidon tukea koskevasta päätöksestä voi vielä valittaa hallinto-oikeuteen, jos päätös antaa siihen aiheita.

Asiakirjojen mukaan kantelija siis haki avopuolisonsa puolesta omaishoidon tukea 4.1.2001 päivätyllä hakemuksella vuodelle 2001. Viranhaltijan 2.5.2001 tekemällä päätöksellä kantelijalle myönnettiin omaishoidon tukena hoitopalkkiota 1.400,00 markkaa kuukaudessa ajalle 1.4.2001–31.12.2001 avopuolisonsa hoitoon. Päätöksessä ei perusteltu tuen myöntämisen

alkamisajankohtaa. Päätös sisälsi asianmukaiset muutoksenhakuohjeet sen saattamisesta sosiaalilautakunnan käsiteltäväksi.

Mikkelin kaupungin lisäselvityksen mukaan uusia omaishoidontukiasiakkaita ei otettu vuoden 2001 alkukuukausina palveluiden piiriin omaishoitoon osoitettujen määrärahojen riittämättömyyden johdosta. Asiakkaan hakemus "pidettiin ns. aktiivijonossa" odottamassa mahdollista omaishoidon tuen myöntämistä.

Käsitykseni mukaan viranhaltijan ratkaisussa olisi tullut 2.5.2001 perustella nimenomaisesti tuen myöntämisen alkamisajankohta. Edellä kerrotun perusteella katsonkin, että päätös ei täytä perustuslain 21 §:n 2 momentissa ja hallintomenettelylain 24 §:ssä päätöksen perusteluille asetettuja vaatimuksia. Päätöksen asianmukainen perusteleminen tuen myöntämisen alkamisajankohdan osalta olisi ollut käsitykseni mukaan tärkeää muutoksenhaun käyttämisen kannalta. Asianmukaiset perustelut ohjaavat kiinnittämään huomiota niihin seikkoihin, joilla on merkitystä muutoksenhakua ratkaistaessa.

Oikeuskäytännössä Helsingin hallinto-oikeus totesi eräässä vuoden 2002 ratkaisussaan, että kunnalla ei ole lain mukaista velvollisuutta maksaa omaishoidon tukena hoitopalkkiota takautuvasti. Oikeus omaishoidon tukeen oli syntynyt hakemuskuukauden alusta lukien.

Kiinnitän kuitenkin huomiota siihen, että avopuolisolla olisi ollut mahdollisuus hakea muutosta kyseiseen omaishoidontukea koskevaan päätökseen. Mikkelin kaupungin sosiaalitoimesta saadun tiedon mukaan hän oli kuitenkin tyytynyt saamaansa päätökseen. Korostan, että muutoksen saamiseksi viranhaltijan päätökseen on aina aiheellista käyttää laissa säädettyjä muutoksenhakekeinoja, jos päätös antaa siihen aiheita.

3.3.2

Omaishoidon tukea koskevan hakemuksen käsittely

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on siis oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa viranomaisessa. Säännös velvoittaa viranomaista pyrkimään kaikissa käsittelemisään asioissa mahdollisimman jo utuisaan käsittelyyn. Käsittelyn joutuisuus on tärkeää yksilön oikeusturvan kannalta.

Hallintomenettelylaissa ei ollut nimenomaista säännöstä hallintoasian käsittelyajan pituudesta. Uuden hallintolain 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivästyä.

Hallintomenettelylain selvittämisvelvollisuutta koskeneen 17 §:n mukaan viranomaisen oli huolehdittava asian selvittämisestä. Asianosaisen oli tarvittaessa esitettävä selvitystä vaatimustensa tueksi. Muiden selvitysten hankkiminen kuului viranomaiselle. Vastaava asian selvittämisvelvollisuutta koskeva säännös sisältyy uuteen hallintolakiin.

Kuten edellä on todettu, kantelija haki avopuolionsa puolesta 4.1.2001 päivätyllä hakemuksella omaishoidon tukea vuodelle 2001. Kotikäynti kantelijan ja hänen avopuolionsa luokse tehtiin 4.4.2001 eli vasta kolmen kuukauden kuluttua hakemuksesta. Viranhaltijan päätös asiassa annettiin 2.5.2001 eli noin kuukauden kuluttua kotikäynnistä. Kokonaisuudessaan hakemuksen käsittely sosiaalitoimessa kesti noin neljä kuukautta.

Selvityksen mukaan kuntaliitoksen johdosta uuden Mikkelin kaupungin ensimmäisinä toimintakuukausina vammaispalveluissa käsiteltiin ensimmäisenä ns. entisten Mikkelin kaupungin, Mikkelin maalaiskunnan ja Anttolan omaishoidontukiasiakkaiden hakemukset. Tämän jälkeen aloitettiin hoitoisuuden, resurssien ja määrärahojen riittävyyden mukaan käsittelemään uusien asiakkaiden omaishoidontukihakemuksia.

Nyt kyseessä olevan hakemuksen kokonaiskäsittelyaika sosiaalitoimessa oli siis noin neljä kuukautta. Vaikka pidänkin hyväksyttävänä käytäntönä sitä, että sosiaalityöntekijä tekee kotikäynnin omaishoidon tukea hakeneen henkilön luokse hänen olosuhteidensa selvittämiseksi, korostan, että kotikäynnin tekeminen ei kuitenkaan saa viivästyttää asian ratkaisemista. Myöskään voimavarojen vähäisyys ei vapauta julkista valtaa perustuslain määräysten noudattamisesta. Myös tuolloin viranomaisen on pyrittävä voimavarojen kohdentamisella ja työn organisoinnilla siihen, että asiat voidaan käsitellä ilman aiheetonta viivytystä.

Katson, että tässä tapauksessa omaishoidontukihakemuksen käsittely on aiheettomasti viivästynyt. Saamani selvityksen perusteella en kuitenkaan katso asiassa käyneen ilmi seikkoja, jotka viittaisivat kenenkään yksittäisen viranhaltijan tahalliseen viivyttelyyn.

3.3.3

Omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikana annettavien palvelujen maksuista

Kunnilla oli sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1982, asiakasmaksulaki) ja sen nojalla annetun asetuksen (912/1992, asiakasmaksuasetus) nojalla ennen 1.10.2004 oikeus periä maksuja omaishoidon tukeen liittyvistä palveluista harkintansa mukaan, koska palvelua ei ollut erikseen säädetty maksuttomaksi. Harkintaa rajoitti tuolloin ainoastaan asiakasmaksulain 2 §, jonka mukaan palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

Asiakasmaksulain muutos (457/2004, uusi 6 b §), joka tuli voimaan 1.10.2004, on muuttanut tilannetta siten, että omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi hoidettavalle järjestetyistä palveluista siltä osin kuin palvelut korvaavat omaishoitajan antamaa hoitoa ja huolenpitoa säädetään erikseen asiakasmaksu. Asiakasmaksu on tuloista riippumaton, enimmäismäärältään kiinteä, vuorokausikohtainen tasamaksu. Maksu voi olla enintään yhdeksän

euroa vuorokautta kohden. Maksun suuruus on pääsääntöisesti sama riippumatta siitä, millaisten palvelujen avulla hoito järjestetään omaishoitajan vapaan ajaksi ja siitä, kuinka paljon palveluja hoidettavalle annetaan vuorokaudessa. Oikeus omaishoitajan lakisääteiseen vapaaseen ei tämän lainmuutoksen johdosta muuttunut. Lainmuutos koskee siten kunkin hoidettavan osalta enimmillään 24 hoitopäivää vuodessa. Asiakasmaksuasetuksen maksukattoa koskevan 26 a §:n 3 momentin mukaan maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisesta laitoshoidosta saa periä enintään 12 euroa hoitopäivältä.

Asiakasmaksulain 15 §:n mukaan maksua koskevaan viranhaltijan päätökseen tyytymätön maksuvelvollinen voi saattaa sosiaalipalvelusta perittävää maksua koskevan päätöksen pykälässä tarkemmin mainitun toimielimen, tässä tapauksessa Mikkelin sosiaali- ja terveyslautakunnan, käsiteltäväksi. Vaatimus päätöksen oikaisemisesta on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun maksuvelvollinen on saanut päätöksestä tiedon. Päätökseen on liitettävä ohjeet sen saattamisesta toimielimen käsiteltäväksi. Toimielimen maksua koskevasta päätöksestä voidaan edelleen valittaa hallinto-oikeuteen (ent. lääninoikeus) 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus voidaan sanotun ajan kuluessa antaa myös toimielimelle, jonka on toimitettava se oman lausuntonsa ohella hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeuden päätös on lopullinen eikä siihen voi enää hakea korkeimmalta hallinto-oikeudelta muutosta säännönmukaisin muutoksenhakukeinoin.

Vs. vanhustyönjohtajan selvityksestä ilmenee tarkemmin kantelijan avopuolison intervallihoidot ja niistä perityt maksut. Selvityksen perusteella minulla ei ole aihetta epäillä lainvastaista tai virheellistä menettelyä tässä asiassa. Totean, että kantelijan avopuolisolla on ollut halutessaan mahdollisuus saattaa maksupäätökset ensin sosiaali- ja terveyslautakunnan ja sitten hallinto-oikeuden käsiteltäväksi.

3.3.4

Hoito- ja palvelusuunnitelma

Kuten edellä on todettu, tulee omaishoidon tukea koskevaan sopimukseen aina liittää hoito- ja palvelusuunnitelma. Suunnitelman sisällöstä on säädetty tarkemmin omaishoidon tuesta annetun asetuksen 2 §:ssä. Asiakaslain mukaan sosiaalihuoltoa toteutettaessa asiakkaalle on annettava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen. Hoito- ja palvelusuunnitelmaa on tarkistettava ja muutettava asiakkaan palvelujen tarpeen muututtua.

Selvityksen mukaan vammaispalveluohjaaja oli tehnyt kotikäynnin 4.4.2001 kantelijan ja hänen avopuolisonsa luokse vuoden 2001 omaishoidon tukea koskeneen hakemuksen johdosta. Tällä kotikäynnillä hän oli kertomansa mukaan tehnyt käsinkirjoitetun palvelu- ja hoitosuunnitelman kantelijan ja kantelijan avopuolison läsnäollessa. Selvityksen mukaan kaupungin käytäntönä on puhtaaksikirjoittaa hoito- ja palvelusuunnitelmat. Kantelija oli

pyyntönsä johdosta saanut jäljennöksen puhtaaksikirjoittamattomasta hoito- ja palvelusuunnitelmasta syksyllä 2001. Puhtaaksikirjoitettu suunnitelma oli annettu hänelle 21.1.2002. Sopimus omaishoidon tuesta oli tehty 30.4.2001.

Selvityksen mukaan hoito- ja palvelusuunnitelma oli siis laadittu mutta sitä ei ollut liitetty omaishoidon tukea koskevaan sopimukseen. Edellä mainituista lainkohdista käy ilmi, että hoito- ja palvelusuunnitelma on aina liitettävä kunnan ja hoitajan välillä tehtävään sopimukseen omaishoidon tuesta. Kun näin ei ollut tässä tapauksessa tehty, katson Mikkelin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan laiminlyöneen velvollisuutensa tässä suhteessa.

Menettelyn moitittavuutta arvioitaessa on kuitenkin otettava huomioon se, että asiakkaalle laadittavassa hoito- ja palvelusuunnitelmassa on kyse asiakkaan ja sosiaalihuollon toteuttajan välisestä toimintasuunnitelmasta, jonka perusteella asiakkaalle ei synny oikeutta vaatia suunnitelmaan sisältyviä palveluja ja tukitoimia. Hoito- ja palvelusuunnitelma ei siten ole luonteeltaan yksilöhuollon päätös, johon voisi erikseen hakea muutosta. Sanotun johdosta tyydyn kiinnittämään Mikkelin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan huomiota velvollisuuteen liittää hoito- ja palvelusuunnitelma kunnan ja hoitajan välillä laadittuun omaishoidon tukea koskevaan sopimukseen.

3.3.5

Asian siirto

Hallintomenettelylain 8 §:n mukaan viranomaisen, jolle oli ilmeisestä erehdyksestä tai tietämättömyydestä toimitettu asiakirja sen toimivaltaan kuulumattoman asian vireille panemiseksi, oli pyrittävä selvittämään, mille viranomaiselle asia kuului. Jollei toimivallasta ollut epäselvyyttä, viranomaisen oli heti siirrettävä asia toimivaltaiseksi katsomalleen viranomaiselle lähettämällä asiakirja sille. Vastaava säännös sisältyy edellä mainittuun uuteen hallintolakiin.

Asiakirjojen mukaan viranhaltija oli 24.1.2002 antanut kantelijan avopuolisolle sosiaalihuollon asiakasmaksua koskevan päätöksen. Kantelija oli avopuolisonsa omaishoitajana saattanut asian Mikkelin sosiaali- ja terveyslautakunnan jaoston käsiteltäväksi, joka kokouksessaan 24.7.2002 (§ 74) hylkäsi oikaisuvaatimuksen.

Tämän jälkeen sosiaali- ja terveyslautakunnalle oli asiakirjojen mukaan 1.8.2002 saapunut 31.7.2002 päivätty kantelijan allekirjoittama lautakunnalle osoitettu kirjelmä, jossa oli kantelijan avopuolison puolesta vaadittu vapautusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista. Mikkelin sosiaali- ja terveystoimen vanhustyöntekijä oli hallinto-oikeudelle 26.8.2002 saapuneella kirjeellä siirtänyt asian hallinto-oikeuden käsiteltäväksi. Selvityksen mukaan kantelija ei ollut ennen asian siirtoa saanut lautakunnan päätöstä tiedokseen.

Käytettävissäni olevien asiakirjojen perusteella näyttää siltä, että vanhustyönjohtaja oli mahdollisesti tulkinnut kantelijan kirjeen sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöstä koskeväksi valitukseksi hallinto-oikeuteen, koska kantelija oli säädetyn määräajan kuluessa sosiaali- ja terveyslautakunnalle toimittamassaan kirjeessä esittänyt kantelijan avopuolison vapauttamista ko. sosiaalihuollon asiakasmaksusta.

Kuten edellä on todettu, lautakunnan päätöstä koskeva valitus voidaan säädetyn määräajan kuluessa antaa myös sosiaali- ja terveyslautakunnalle. Toisaalta asiakirjoista ei ilmene, että kantelija olisi tuolloin ollut tietoinen sosiaali- ja terveyslautakunnan jaoston antamasta päätöksestä. Tämä on mielestäni pääteltävissä myös vanhustyönjohtajan kantelijalle toimittamasta 22.8.2002 päivätyistä kirjeistä. Koska tapahtumien kulusta ei ole saatavissa enempää selvitystä sen vuoksi, että vanhustyönjohtaja on selvityksen mukaan menehtynyt liikenneonnettomuudessa toukokuussa 2004, tyydyn toteamaan, että mielestäni kantelijalta olisi tässä tapauksessa tullut erikseen tiedustella, oliko kirje tarkoitettu valitukseksi hallinto-oikeuteen tai esimerkiksi uudeksi omaishoidon tukea koskeväksi hakemukseksi.

3.3.6

Vanhustyönjohtajan kirje 22.8.2002

Asiakirjojen mukaan vanhustyönjohtaja oli kantelijalle lähettämässään 22.8.2002 päivätyssä kirjeessä todennut yrittäneensä tavoittaa kantelijaa puhelimitse ennen edellä mainittua asian siirtoa siinä kuitenkaan onnistumatta. Kantelijan mukaan väittämä ei pidä paikkaansa.

Asiassa on tältä osin saatu ristiriitaista selvitystä eikä näyttöä siis ole siitä, että vanhustyönjohtaja ei olisi menetellyt kirjeessään ilmoittamallaan tavalla.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdissa 3.3.1, 3.3.2, 3.3.4 ja 3.3.5 esittämäni käsitykset Mikkelin kaupungin sosiaali- ja terveystoimen tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen päätöksestäni Mikkelin sosiaali- ja terveystoimelle tiedoksi.

Kirjoituksen liitteet palautetaan kantelijalle.